

Міністерство освіти і науки України
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. ректора ДонНУЕТ

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ОКР молодшого спеціаліста

Програма затверджена на засіданні кафедри
фінансів та банківської справи,
Протокол від «26» березня 2018 р. № 23

Схвалено
на засіданні Приймальної комісії ДонНУЕТ,
Протокол від «28» березня 2018 р. № 5

Затверджено
Вченою радою ДонНУЕТ,
Протокол від «29» березня 2018 р. № 10

Розробники:

Слободянюк Н.О., к.е.н., доцент

Гудзь Ю.Ф., к.е.н., доцент

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення	2
2. Перелік питань	3
3. Критерії оцінювання	4
4. Список рекомендованої літератури	5

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою фахових вступних випробувань для вступу на навчання за ступенем бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста є визначення рівня підготовки вступників, які бажають навчатись у ДонНУЕТ за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Для успішного засвоєння освітньої програми бакалавра вступники повинні мати диплом ОКР молодшого спеціаліста, здобутого за даною, спорідненою, або іншою спеціальністю; здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі гуманітарних дисциплін, дисциплін циклу гуманітарної, природничо-наукової, загальноекономічної та практичної підготовки.

Програма з фахового вступного випробування базується на випускних програмах вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації за спеціальністю «Фінанси і кредит» і забезпечує основу теоретичної та практичної підготовки до виконання кваліфікаційних обов'язків фахівця в області фінансів і кредиту.

Програма з фахового вступного випробування має міжпредметний синтетичний характер, що досягається об'єднанням завдань за кількома дисциплінами: «Фінанси», «Бюджетна система», «Банківські операції».

Формою фахового вступного випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», є тестові завдання, що складаються у письмовій формі.

До програми з фахового вступного випробування включено всі теми та основні питання, які вступник повинен опрацювати для успішного його складання.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Розділ 1. Фінанси

1.1. Предмет, метод, мета курсу фінанси та фінансові категорії. Функції і роль фінансів. Взаємозв'язок фінансів з іншими категоріями

1.2. Еволюція розвитку, історичні передумови та етапи виникнення фінансів.

1.3. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінансова модель ринкової економіки. Фінансова модель адміністративної економіки. Значення та роль фінансів.

1.4. Принципи побудови та структурні компоненти фінансової системи. Фінансова політика.

1.5. Фінансовий механізм: сутність, зміст, структура, характеристика окремих ланок.

1.6. Фінансові відносини суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси. Грошові фонди. Фінанси некомерційних установ і організацій. Фінансовий план. Кошторис.

1.7. Джерела і структура фінансів домогосподарств.

1.8. Сутність і функції страхування. Основні терміни і поняття страхування. Основні галузі та форми страхування. Страховий ринок України на сучасному етапі.

1.9. Сутність та особливості функціонування фінансового ринку. Ринок грошей і капіталів, кредитний ринок. Структура фінансового ринку. Характеристика основних інструментів фінансового ринку.

1.10. Теоретичні основи фінансового менеджменту. Організаційні основи фінансового менеджменту. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.

1.11. Сутність і складові фінансової безпеки держави. Види загроз фінансовій безпеці держави. Система показників оцінки фінансової безпеки держави.

Розділ 2. Бюджетна система

2.1. Сутність, класифікація та основні елементи податків. Податкові ставки та їх види.

2.2. Особливості податкової системи України. Принципи податкової системи України.

2.3. Податкове право і політика оподаткування України в сучасних умовах.

2.4. Сутність, значення та функції бюджету. Бюджетний устрій і бюджетна система України. Етапи бюджетного процесу

2.5. Збалансованість бюджетів як принцип бюджетної системи України.

2.6. Економічна природа бюджетного дефіциту і його причини. Джерела покриття бюджетного дефіциту.

2.7. Сутність та функції державного кредиту. Призначення державного

кредиту. Основні форми державного кредиту та їх характеристика.

2.8. Класифікація державних позик. Державний борг та методи управління ним.

2.9. Місцеві фінанси, їх суть і значення в економічному розвитку регіонів.

2.10. Місцеві бюджети, їх доходи і видатки. Збалансування місцевих бюджетів

2.11. Загальна характеристика державних цільових фондів.

2.12. Особливості формування та сутність фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

2.13. Сутність та значення фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

2.14. Загальна характеристика фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

2.15. Особливості формування фонду Пенсійного страхування.

Розділ 3. Банківські операції

3.1. Види банків і порядок їх створення в Україні.

3.2. Організація діяльності банку.

3.3. Операції банків з формування власного капіталу.

3.4. Операції банків із залучення коштів.

3.5. Операції банків із запозичення коштів.

3.6. Основи організації банківського кредитування

3.7. Особливості операцій банків з надання та погашення окремих видів кредиту

3.8. Операції банків з цінними паперами

3.9. Операції банків з векселями

3.10. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

3.11. Економіко-правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті

3.12. Операції банків в іноземній валюті на міжбанківському ринку

3.13. Неторговельні операції банків в іноземній валюті

3.14. Нетрадиційні банківські операції та послуги

3.15. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове випробування містить 30 тестових завдань закритого типу, що стосуються програмних питань, які наведені в розділі 2.

Тестові завдання з вибором варіанта вірної відповіді (закриті тести), оцінюються в 3 бали. Підсумкова оцінка за випробування підраховується за 200-бальною шкалою шляхом додавання 110 балів до суми балів за вірні відповіді на тестові завдання.

Кількісні співвідношення між балами 4-бальної шкали показує таблиця:

Діапазон балів	Бали 4-бальної шкали
0-139	2
140-159	3
160-179	4
180-200	5

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Дисципліна «Фінанси»

Основна література

1. Бойко С. В. Теорія фінансів[текст]: підручник/ кол. авт.: С. В. Бойко [та ін.]; за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія.-К.: Центр учбової літератури ,2012.- 576 с. -ISBN 978-966-364-997-9.
2. Вдовенко Л. О. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. О. Вдовенко, Н. М. Сушко, Н. Д. Фаюра ; М-во освіти і науки України, Вінниц. держ. аграр. ун-т . — К. : Центр учб. л-ри, 2010 . — 152 с.
3. Владимиров К. М. Місцеві фінанси[Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.: [рекомендовано М-вом освіти і науки України]/, К. М. Владимиров, Н. Г. Чуйко, О. Ф. Рогальський.-Херсон: [Олді-плюс],2009.-352 с.-Бібліогр.: с. 311-322.-ISBN 966-8447-32-8.
4. Кізіма Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку [Текст] : монографія / Т. О. Кізіма . — К. : Знання, 2010 . — 431 с.
5. Коваленко М. А. Фінанси регіону [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України / М. А. Коваленко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Херсон. нац. техн. ун-т, за ред. М. А. Коваленка . — Херсон : Олді-плюс, 2010 . — 312 с.
6. Козак Ю. Г. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : кредитно-модул. курс / [Ю. Г. Козак [та ін.]] ; М-во освіти і науки України, за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової та М. І. Барановської . — 4-те вид., перероб. та допов. — К. : Центр учбової літератури, 2011 . — 288 с.
7. Кремень О. І. Фінанси [Текст] : навч. посіб. : рекоменд. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Кремень, В. М. Кремень ; [М-во освіти і науки, молоді та спорту України] . — К. : Центр учбової літератури, 2012 . — 416 с.
8. Кудряшов В. П. Фінанси [Текст] : навч. посіб. : [рекоменд. М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл.] / В. П. Кудряшов . — Херсон : [ОЛДІ-плюс], 2011 . — 352 с. 25. Макарова, О. В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки: монографія. - К. : Ліра-К, 2009. - 328 с. - ISBN 966-8251-73-3 .

Додаткова література

1. Біттер О. А. Фінанси домогосподарств у умовах фінансової кризи [Електронний ресурс] / О. А. Біттер // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси . - 2012. - Вип. 9(1). - С. 68-78. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/jpdf/ecnof_2012_9\(1\)_12.pdf](http://nbuv.gov.ua/jpdf/ecnof_2012_9(1)_12.pdf)
2. Господарський кодекс України. — К.: Київ, правда, 2008. —194 с
3. Фінанси: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. - К., 2012. - 687 с.
4. Фінансовий менеджмент у сфері малого бізнесу: навч. посіб./ М-во освіти і науки України, авт. кол.: Омелянович Л.О. (заг.ред.) [та ін.] - Донецьк: [ДонНУЕТ], 2008. – 768с. – Рекоменд. М-вом освіти і науки України як навч. посібник для студ. вищ. навч. закл.
5. Черемісова Т. А. Фінанси європейського союзу та особливості їх організації [Електронний ресурс] / Т. А. Черемісова // Економічний форум . - 2014. - № 2. - С. 29-35. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/ecfor_2014_2_7.pdf

Дисципліна «Бюджетна система»

Основна література

1. Алексеев І. В. Бюджетна система : навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисц. / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, А. М. Чушак-Голобородько. – К. : "Хай-Тек-Прес", 2007. – 376 с.
2. Бюджетний кодекс України № 2456-17 від 8.07.2010 р. // Український інвестиційний журнал. – 2011. – № 4. - С. 3–38.
3. Вахненко Т. П. Зовнішні боргові зобов'язання у системі світових фінансово-економічних відносин / Т. П. Вахненко. – К. : Фенікс, 2006. – 536 с.
4. Зайчикова В. В. Місцеві фінанси України та європейських країн / В. В. Зайчикова. – К. : НДФІ, 2007. – 300 с.
5. Куколевська Ж. Д. Правові основи місцевого самоврядування : навч.-метод, посібн. для самост. вивч. дисц. / Ж. Д. Куколевська. – К. : КНЕУ, 2004. – 87 с.
6. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин / І. О. Луніна. – К. : Наукова думка, 2006. – 432 с
7. Місцеві фінанси : підручник / за ред. О. П. Кириленко. – К. : Знання, 2006. – 678 с.
8. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України : навч. посібн. / Ю. В. Пасічник. – К. : Знання-Прес, 2006. – 608 с.
9. Старостенко Г. Г. Бюджетна система : навч. посібн. / Г. Г. Старостенко, Ю. В. Булгаков. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 240 с.
10. Чала Н. Д. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко ; М-во освіти і науки України . — К. : Знання, 2010 . — 223 с. — 978-966-346-763-4.

Додаткова література

1. Бюджетний кодекс України. – Х.: Одиссей, 2011. – 128 с.
2. Батищев Р. Бюджетный дефицит и методы его финансирования / Р. Батищев // Вестник Славянского Университета, Кишинев. – 2003. – Вып. 8. – С. 114–120.
3. Василик О. Д. Податкова система України / О. Д. Василик. – К. : ВАТ "Поліграфкнига", 2004. – 478 с.
4. Иванов Ю. Б. Современные проблемы налоговой политики : учебное пособие / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2006. – 328 с.
5. Понікаров В. Д. Пенсійне та соціальне забезпечення : підручник / В. Д. Понікаров, М. М. Топоркова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 400 с.

Дисципліна «Банківські операції»

Основна література

1. Мороз А.М. Банківські операції: [підручник] / За ред. А.М. Мороза. - К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.
2. Дзюблюк О.В. Банківські операції: [підручник] / За ред. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, Економічна думка, 2009. – 696 с.
3. Коцовська Р. Операції комерційних банків: [підручник] / За ред. Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук, Я. Грудзевич, М. Вознюк. –К.: Алерта, 2004. – 500 с.
4. Вовчак О.Д., Рушишин Н.М., Андрійків Т.Я. Кредит і банківська справа: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 564 с.
5. Міщенко В.І. Банківські операції: [підручник] / За ред. В.І. Міщенка, Н.Г. Слав'янської. – К.: Знання, 2006. – 727 с.
6. Котковський В.С. Банківські операції [навч. посіб.] / В.С. Котковський, О.В. Неізнана – К.: Кондор, 2011. – 498 с.
7. Тиркало Р.І. Банківська справа: [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / За ред. Р.І. Тиркала. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 314 с.
8. Прасолова С.П. Банківські операції: [навч. посіб. та практик.] / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко– К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
9. Баглай С.В. Банківські операції: [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни] / Державний вищий навчальний заклад —Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми: ДВНЗ —УАБС НБУ, 2012. – 142 с.

Додаткова література

1. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України № 2121-III від 7 грудня 2000 р. – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
9. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р. – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
2. Примостка Л.О. Управління банківськими ризиками / За ред. Л.О. Примостки – К.: КНЕУ, 2007.- 600 с.
3. Боришкевич О.В., Краснова І.В., Білошапка В.С. Баріда Н.П., Макаренко О.І., Краснов В.Г.. Валютне регулювання та контроль: [навч. посіб.]/

О.В. Боришкевич (заг. ред.). — К: КНЕУ, 2008. — 400с.

4. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: [підручник] / С.Я. Боринець – К.: Т-во — Знання —, 2008. – 582 с.

5. Віднійчук-Вірван Л.А. Міжнародні розрахунки і валютні операції [навч. посіб.] / Л.А. Віднійчук-Вірван. – Львів: ПП Магнолія ,2006, 2010.- 214 с.

Голова фахової атестаційної комісії

Н.О. Слободянюк